

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN‘ATI INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

**O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov
nomidagi Milliy estrada san‘ati
instituti rektori**

A. Mansurov

2024 - yil “30” *avgust*

Ro‘yxatga olindi: № BD 60211000-1.12

FORTEPIANO

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 - San‘at va gumanitar fanlar
Ta‘lim sohasi:	210 000 - San‘at
Ta‘lim yo‘nalishi:	60210900 - Bastakorlik san‘ati 60211000 - San‘atshunoslik (musiqashunoslik) 60211300 - Dirijorlik: estrada orkestri dirijorligi 60211500 - Cholg‘u ijrochiligi (estrada cholg‘ulari) 60211400 - Vokal san‘ati: estrada xonandaligi 60210100 - Texnologiya san‘at: musiqiy ovoz rejissyorligi

<p align="center">60210900 – Bastakorlik san'ati 60211000– San'atshunoslik (musiqashunoslik) 60211300 – Dirijorlik: estrada orkestri dirijorligi</p>				
Fan/modul kodi FOR1614	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-6	ECTS-Kreditlar 14	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Audotoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Fortepiano	180	240	420
2.	<p align="center">I. Fanning mazmuni.</p> <p>Bakalavriat bosqichi uchun tuzilgan mazkur dastur – bakalavriat ta'lim yo'nalishlarining bastakorlik san'ati, san'atshunoslik (musiqashunoslik), estrada orkestri dirijorligi yo'nalishi bo'yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo'ljallangan. Ushbu sohalarida bilim oladigan talabalar fortepiano cholg'usida ijro etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Kompozitorlar asarlarini ijro etishda, jo'rnavor sifatida mashg'ulotlarini olib borishda ushbu cholg'uning o'rni beqiyos.</p> <p>Mazkur fanning maqsadi – talabalar cholg'uning tembri, tuzilishi, diapazoni, badiiy va texnik imkoniyatlari, rang-barang ijro uslublari haqida aniq tasavvurga ega bo'lishlariga qaratilgan. Fortepiano amaliy qo'llanilishi oliy ta'lim muassasasining barcha pog'onalarida o'qitilish jarayonida ijrochi bilimining mukammallashib borishida va uning keyingi kasbiy faoliyatida tutgan o'rni ushbu fanning naqadar muhim ahamiyatga egaligidan dalolat beradi.</p> <p>Fortepiano fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar – talabalar klassik, milliy estrada va jaz yo'nalishlaridagi bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Fortepiano fani bo'yicha talaba polifonik asarlar va ko'povozlik, yirik shakldagi asarlarda shakl hissi, keng hajmlik, musiqiy obrazlarning qarama-qarshiligi, shuningdek, jaz uslublari, jaz garmoniyasi, milliy va jahon estrada musiqasi borasidagi tushuncha va tasavvurlarga ega bo'lishi lozim.</p> <p align="center">II. Asosiy qism (yakka mashg'ulotlar). Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi</p> <p align="center">I semestr.</p> <p align="center">1-mavzu. Fortepiano fanining maqsadi va vazifalari, musika ta'limidagi o'rni.</p> <p>Fortepiano fanining o'rni. Repertuar tanlash, Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan reperturning o'rni.</p> <p align="center">2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ostida ishlash.</p> <p>Instruktiv asarlar - mashqlar, etyudlar ostida ishlash, Instrukтив asarlar yaratgan</p>			

kompozitorlar haqida ma'lumot berish. Turli taxrirlarni ko'rib chiqish. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash. Ijro mahoratini rivojlantirishda gamma, etyud va mashqlarning ahamiyati katta. Odatda mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab joylarni o'zlashtirishga xizmat qiladi va shu bois mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Tez templi asarlarda turli texnika uslublarini qo'llash. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

4-mavzu. Dasturda ijro etilayotgan asarlarning badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish.

Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. O'tilgan mavzular moduli va ijro dasturiga kiritilgan asarlar bo'yicha baholash.

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar (mashqlar, ritmik) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash ustida ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

6-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Asosiy fortepiano texnikasi turlari va ishlash tamoyillari.

7-mavzu. Forteplano texnikasining asosiy turlari.

Asar tayyorlashda ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar (metro-ritm, pedalizatsiya) musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish.

8-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Diyezli major va minor gammalar;
- Konstruktiv etyud (Cherni op.299, op.740, Cherni-Germer, Moshkovskiy op.72, Klementi).

9-mavzu. Polifonik janrda ijod qilgan kompozitorlar haqida ma'lumot berish.

Polifonik asarlar — kanonlar, invensiyalar, prelyudiya va fugalar, suytalar. Tanlangan polifonik asar ustida ishlash.

10-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zalligi ustida ishlash.

Musiqani tinglash va musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

11-mavzu. Pedalizatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish.

Intonatsiya, motiv, fraza ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

12-mavzu. Artikulyatsiya va applikaturalarning o'rni.

Dasturdagi pyesada qo'llanadigan shtrixlar, applikaturalarni qo'llash ustida ishlash. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

13-mavzu. Polifonik asar ustida ishlash va badiiy obrazlar yaratish.

Ko'povozlilik va intonatsiya ustida chuqur ishlash. Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

14-mavzu. Xarakterli pyesa ustida ishlash va badiiy obrazlar yaratish.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Polifonik asar (I.S.Bax – invensiya, prelyudiya, Y'TK dan prelyudiya va fuga, syuita qismlari; polifonik pyesa;
- Turli xarakterdagi Jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan xarakterli pyesa.

II semestr.

1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuarini tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadun o'qish, tinglab chalang berish.

2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ustida ishlash.

Gamma mashqlari ustida ishlash. Ijro mahoratini rivojlantirishda gamma va mashqlarning ahamiyati katta. Ularda mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab joylarni o'zlashtirishga sizaat qiladi va shu bols mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Mashg'ulot jarayonidagi asosiy bosqichlari.

Tez templi asarlarda turli texnika uslublarini qo'llash. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

4-mavzu. Konsert etyud ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Texnika va intonatsiya ustida chuqur ishlash. Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asarni tayyorlash jarayonida ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Bemolli major va minor gammalar;
- Konsert etyudi (K.Cherni, F.Shopen, R.Shuman, N.Paganini-F.List, F.Mendelson-op.104, S.Raxmaninov).

7-mavzu. Jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga Jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu. Pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

9-mavzu. Yirik shakldagi asar taxlili. Asar ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli janrda yozilgan yirik shakldagi asarlar bilan tanishish. Talabalarni yirik shakldagi asarlar ustida ijod qilgan kompozitorlar bilan tanishtirish.

10-mavzu. Sonata ustida ishlash.

Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabotka va reprizasi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o'zlashtirish.

11-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullarda (metro-ritm, pedalizatsiya) musiqiy frazalar

orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

12-mavzu. Musiqani tinglash va musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish.

Shtrix va applikatura ustida ishlash. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularni o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Musiqiy asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Yirik shakldagi asar (Sonata, sonatina, variatsiya, konsert);
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan xarakterli pyesa.

III semestr.

1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuar tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarining o'rni.

2-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Blyuz gammalari haqida tushuncha berish. Blyuz ladlarini o'rganish. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

3-mavzu. Jaz uslubida yozilgan etyudlar ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Jaz uslublari haqida tushuncha berish, jazda ritm, zarb, tovush tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

4-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

5-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Intonatsiya ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Jaz musiqasida garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Blyuz gammasi;
- Jaz etyudi (O.Peterson, D.Kramer, M.Dvorjak).

7-mavzu. O'zbekiston kompozitorlarining tanlangan asarlari ustida ishlash.

O'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu. O'zbekiston kompozitorlari asarlarining badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

9-mavzu. O'zbekiston kompozitorlari asarlarini shaklini tushunib ijro etish.

Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish.

10-mavzu. Jahon va rus kompozitorlari tomonidan jaz yo'nalishida yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

11-mavzu. Jaz yo'nalishidagi pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullarda musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlashda ularning o'zni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Turli xarakterdagi o'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan xarakterli pyesa;
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan jaz pyesa.

IV semestr.

1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuar tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarining o'zni.

2-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Blyuz gammalari haqida tushuncha berish. Blyuz ladlarini o'rganish. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

3-mavzu. Jaz uslubida yozilgan etyudlar ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Jaz uslublari haqida tushuncha berish, jazda ritm, zarb, tovush tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

4-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

5-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Intonatsiya ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Jaz musiqasida garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Blyuz gammasi;
- Jaz etyudi (O.Peterson, D.Kramer, M,Dvorjak).

7-mavzu. Ansambl asarlari ustida ishlash.

Ansambl va uning turalri haqida to'liq ma'lumot berish. Ansambl uchun yozilgan asarlarni tinglash. Ansamblda ijro etish qonuniyatlarini o'rganish.

8-mavzu. Tanlangan ansambl asarining badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

9-mavzu. Estrada ansamblida turli cholg'ular jo'rligida fortepianoda ijro etish.

Estrada ansambl guruhida turli cholg'ular bilan birga fortepiano ijro etish qonuniyatlari va tamoyillarini o'rganish. Estrada ansambli turlari bilan tanishtirish.

10-mavzu. Forteplanoda ijro etib vokal asarlarini ijro etish ko'nikmalarini shakllantirish.

Vokal asarlarini ijro etishda fortepianoda ijro etish ko'nikmalarini hosil qilish. Vokal asarlarining garmoniyasi va arxitektonikasini o'rganish. Vokal asarlarini ijro etganda fortepianoda jo'r bo'lish qonuniyatlarini o'rganish.

11-mavzu. Jaz yo'nalishidagi pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Talabalarga jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullarda musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asarni tayyorlashda ularning o'zni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Fortepianoda to'rt qo'l uchun ansambl asar; ansambl guruhi bilan jaz asar; fortepianoda o'ziga jo'r bo'lib vokal asar ijro etish;
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan jaz pyesa.

V semestr.

1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuar tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'zni.

2-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Blyuz gammalari haqida tushuncha berish. Blyuz ladlarini o'rganish. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

3-mavzu. Jaz uslubida yozilgan etyudlar ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Jaz uslublari haqida tushuncha berish, jazda ritm, zarb, tovush tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

4-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

5-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Intonatsiya ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Jaz musiqasida garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Blyuz gammasi;
- Jaz etyudi (O.Peterson, D.Kramer, M.Dvorjak).

7-mavzu. O'zbekiston kompozitorlarining tanlangan asarlari ustida ishlash.

O'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu. O'zbekiston kompozitorlari asarlarining badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

9-mavzu. O'zbekiston kompozitorlari asarlarini shaklini tushunib ijro etish.

Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish.

10-mavzu. Jahon va rus kompozitorlari tomonidan jaz yo'nalishida yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

11-mavzu. Jaz yo'nalishidagi pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullarda musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlashda ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Turli xarakterdagi o'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan xarakterli pyesa;
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan jaz pyesa.

VI semestr.**1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuar tanlash.**

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'rni.

2-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Blyuz gammalari haqida tushuncha berish. Blyuz ladlarini o'rganish. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

3-mavzu. Jaz uslubida yozilgan etyudlar ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Jaz uslublari haqida tushuncha berish, jazda ritm, zarb, tovush tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

4-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

5-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Intonatsiya ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Jaz musiqasida garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Blyuz gammasi;
- Jaz etyudi (O.Peterson, D.Kramer, M.Dvorjak).

7-mavzu. Ansambl asarlari ustida ishlash.

Ansambl va uning turalri haqida to'liq ma'lumot berish. Ansambl uchun yozilgan asarlarni tinglash. Ansamblda ijro etish qonuniyatlarini o'rganish.

8-mavzu. Tanlangan ansambl asarining badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

9-mavzu. Estrada ansamblida turli cholg'ular jo'rligida fortepianoda ijro etish.

Estrada ansambl guruhida turli cholg'ular bilan birga fortepiano ijro etish qonuniyatlari va tamoyillarini o'rganish. Estrada ansambli turlari bilan tanishtirish.

10-mavzu. Forteplanoda ijro etib vokal asarlarini ijro etish ko'nikmalarini shakllantirish.

Vokal asarlarini ijro etishda fortepianoda ijro etish ko'nikmalarini hosil qilish. Vokal asarlarining garmoniyasi va arxitekonikasini o'rganish. Vokal asarlarini ijro etganda fortepianoda jo'r bo'lish qonuniyatlarini o'rganish.

11-mavzu. Jaz yo'nalishidagi pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Talabalarga jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullarda musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asarni tayyorlashda ularning o'rne. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Fortepianoda to'rt qo'l uchun ansambl asar; ansambl guruhi bilan jaz asar; fortepianoda o'ziga jo'r bo'lib vokal asar ijro etish;
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan jaz pyesa.

III. Yakka mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Fortepiano texnikasi asoslarini o'zlashtirish, badiiy obraz, ijrochilik xususiyatlari, dinamika va asarni emotsional (his-tuyg'uli) ko'rsatib berish ustida ish olib borish, 3 yil davomida fortepiano texnikasini o'zlashtirishda zarur bo'lgan maxsus malakalar, ijro etish usullari va kompozitor ijodining yo'nalishlari haqida bilimlar rivojlantiriladi. Talabalar oldiga qo'yiladigan vazifalar dastur talablari murakkablashuvi bilan belgilanadi.

Yakka (amaliy) mashg'ulotlar cholg'ular bilan jihozlangan auditoriyada bir talaba uchun professor-o'qituvchi tomonidan dars o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim tashkil etishning shakl va mazmuni.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash;
2. Cholg'uda tovushni yanada tiniq, ravshan ijrosi ustida ishlash;
3. Musiqiy asarlarni yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish;
4. Konsert va ko'rik-tanlovlarda murakkab asarlarni o'rganib yuqori natijalarga erishish;
5. Ikkita konstruktiv va ikkita jaz etyud, o'zbek va jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan ikki xil xarakterli pyesa va ikkita jaz pyesa ustida ishlash;
6. Klassik kompozitorlarning yirik shakldagi (sonata, kontsert) va polifonik asarlarini o'rganish, yoddan ijro etish;
7. Ijrochilik texnikasini rivojlantirish ustida ishlash;
8. Badiiy asarlarni mustaqil ravishda tahlil qilib o'rganish.

60211500 - Cholg'u ijrochiligi(estrada cholg'ulari)

60211400 - Vokal san'ati: estrada xonandaligi

60210100 - Texnogen san'at: musiqiy ovoz rejissyorligi

Fan/modul kodi FOR1205	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-2	ECTS-Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
Fanning nomi		Audotoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Fortepiano		60	90	150

2. I. Fanning mazmuni.

Bakalavriat bosqichi uchun tuzilgan mazkur dastur – bakalavriat ta'lim yo'nalishlarining cholg'u ijrochiligi, estrada xonandaligi va musiqiy ovoz rejissyorligi yo'nalishi bo'yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo'ljallangan. Ushbu sohalarida bilim oladigan talabalar fortepiano cholg'usida ijro etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Kompozitorlar asarlarini ijro etishda, jo'rnavor sifatida mashg'ulotlarini olib borishda ushbu cholg'uning o'rni beqiyos.

Mazkur fanning maqsadi – talabalar cholg'uning tembri, tuzilishi, diapazoni, badiiy va texnik imkoniyatlari, rang-barang ijro uslublari haqida aniq tasavvurga ega bo'lishlariga qaratilgan. Fortepianoning amaliy qo'llanilishi oliy ta'lim muassasasining barcha pog'onalarida o'qitilish jarayonida ijrochi bilimining mukammallashib borishida va uning keyingi kasbiy faoliyatida tutgan o'rni ushbu fanning naqadar muhim ahamiyatga egaligidan dalolat beradi.

Fortepiano fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar – talabalar klassik, milliy estrada va jaz yo'nalishlaridagi bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Fortepiano fani bo'yicha talaba polifonik asarlar va ko'povozlik, yirik shakldagi asarlarda shakl hissi, keng hajmlilik, musiqiy obrazlarning qarama-qarshiligi, shuningdek, jaz uslublari, jaz garmoniyasi, milliy va jahon estrada musiqasi borasidagi tushuncha va tasavvurlarga ega bo'lishi lozim.

II. Asosiy qism (yakka mashg'ulotlar).

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I semestr.

1-mavzu. Fortepiano fanining maqsadi va vazifalari, musiqa ta'limidagi o'rni.

Fortepiano fanining o'rni. Repertuar tanlash. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarining o'rni.

2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ustida ishlash.

Instruktiv asarlar - mashqlar, etyudlar ustida ishlash. Instrukativ asarlar yaratgan kompozitorlar haqida ma'lumot berish. Turli taxrirlarni ko'rib chiqish. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash. Ijro mahoratini rivojlantirishda gamma, etyud va mashqlarning ahamiyati katta. Odatda mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab

joylarni o'zlashtirishga xizmat qiladi va shu bois mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Tez templi asarlarda turli texnika uslublarini qo'llash. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

4-mavzu. Dasturda ijro etilayotgan asarlarning badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish.

Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. O'tilgan mavzular moduli va ijro dasturiga kiritilgan asarlar bo'yicha baholash.

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar (mashqlar, ritmik) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash ustida ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

6-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Asosiy fortepiano texnikasi turlari va ishlash tamoyillari.

7-mavzu. Forteplano texnikasining asosiy turlari.

Asar tayyorlashda ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar (metro-ritm, pedalizatsiya) musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish.

8-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarining texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Diyezli va bemolli major va minor gammalar;
- Konstruktiv etyud (Cherni op.299, op.740, Cherni-Germer, Moshkovskiy op.72, Klementi).

9-mavzu. Polifonik janrda ijod qilgan kompozitorlar haqida ma'lumot berish.

Polifonik asarlar – kanonlar, invensiyalar, prelyudiya va fugalar, syuitalar. Tanlangan polifonik asar ustida ishlash.

10-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zalligi ustida ishlash.

Musiqani tinglash va musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

11-mavzu. Pedalizatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish.

Intonatsiya, motiv, fraza ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

12-mavzu. Artikulyatsiya va applikaturalarning o'rni.

Dasturdagi pyesada qo'llanadigan shtrixlar, applikaturalarni qo'llash ustida ishlash. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

13-mavzu. Polifonik asar ustida ishlash va badiiy obrazlar yaratish.

Ko'povozlilik va intonatsiya ustida chuqur ishlash. Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

14-mavzu. Xarakterli pyesa ustida ishlash va badiiy obrazlar yaratish.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Polifonik asar (I.S.Bax – invensiya, prelyudiya, YTK dan prelyudiya va fuga, syuita qismlari; polifonik pyesa;
- Turli xarakterdagi Jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan xarakterli pyesa.

II semestr.**1-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish uchun repertuar tanlash.**

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarining o'rni.

2-mavzu. Mashg'ulot jarayonining asosiy bosqichlari.

Blyuz gammalari haqida tushuncha berish. Blyuz ladlarini o'rganish. Gamma mashqlarida artikulyatsiya va applikatura ustida ishlash.

3-mavzu. Jaz uslubida yozilgan etyudlar ustida ishlash va badiiy obraz yaratish.

Jaz uslublari haqida tushuncha berish, jazda ritm, zarb, tovush tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

4-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

5-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Intonatsiya ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Jaz musiqasida garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Blyuz gammasi;
- Jaz etyudi (O.Peterson, D.Kramer, M.Dvorjak).

7-mavzu. Jahon va rus kompozitorlari tomonidan jaz yo'nalishida yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga jahon va rus kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu. Jaz yo'nalishidagi pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

9-mavzu. Yirik shakldagi asar taxlili. Asar ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli janrda yozilgan yirik shakldagi asarlar bilan tanishish. Talabalarni yirik shakldagi asarlar ustida ijod qilgan kompozitorlar bilan tanishtirish.

10-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zalligi ustida ishlash.

Musiqani tinglash va musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

11-mavzu. Pedalizatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish.

Intonatsiya, motiv, fraza ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli-usullarda musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlashda ularning o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

14-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

- Yirik shakldagi asar (Sonata, sonatina, variatsiya, konsert);
- Turli xarakterdagi jahon va rus kompozitorlari tomonidan yaratilgan jaz pyesa.

III. Yakka mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Fortepiano texnikasi asoslarini o'zlashtirish, badiiy obraz, ijrochilik xususiyatlari, dinamika va asarni emotsional (his-tuyg'uli) ko'rsatib berish ustida ish olib borish, 2 yil davomida fortepiano texnikasini o'zlashtirishda zarur bo'lgan maxsus malakalar, ijro etish usullari va kompozitor ijodining yo'nalishlari haqida bilimlar rivojlantiriladi. Talabalar oldiga qo'yiladigan vazifalar dastur talablari murakkablashuvi bilan belgilanadi.

Yakka (amaliy) mashg'ulotlar cholg'ular bilan jihozlangan auditoriyada bir talaba uchun professor-o'qituvchi tomonidan dars o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim tashkil etishning shakl va mazmuni.**Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:**

9. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash;
10. Cholg'uda tovushni yanada tiniq, ravshan ijrosi ustida ishlash;
11. Musiqiy asarlarni yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish;
12. Konsert va ko'rik-tanlovlarda murakkab asarlarni o'rganib yuqori natijalarga erishish;
13. Ikkita konstruktiv va ikkita jaz etyud, o'zbek va jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan ikki xil xarakterli pyesa va ikkita jaz pyesa ustida ishlash;
14. Klassik kompozitorlarning yirik shakldagi (sonata, kontsert) va polifonik asarlarini o'rganish, yoddan ijro etish;
15. Ijrochilik texnikasini rivojlantirish ustida ishlash;
16. Badiiy asarlarni mustaqil ravishda tahlil qilib o'rganish.

3.	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar).</p> <p>Mazkur fanni o'zlashtirish natijasida talaba Davlat ta'lim standartlarida belgilangan bilim, malaka va ko'nikmaga ega bo'lishi nazarda tutiladi, xususan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsert dasturlarini sahnada namoyish qilish; • nota yozuvlarni erkin o'qish, eshitganlarini chala bilish va tonalliklar bo'ylab ko'chirish; • o'z asarlarini o'rganish, ijro etish haqida tasavvurga ega bo'lishi; • jahon fortepiano adabiyotini; • jaz kompozitorlari fortepiano ijodiyotini; • O'zbekiston kompozitorlari fortepiano ijodiyotini bilishi va ulardan foydalana olishi; • turli xil uslub, janr, zamonlarga oid asarlarni ijro etish yo'llari, shu jumladan jo'rnovozlik va ansambllarda ijro etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ijro dasturlari; • audio va video yozuvlardan foydalanish; • interfaol keys-stadilar; • nota o'qish mahorati; • bilaman, bilishni xohlayman, bilib oldim metodi; • texnik mashqlar ustida ishlash; • kollokvium (tezkor savol-javoblar) • individual ijro yo'llari; • mantiqiy fikrlash.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha ijro dasturlarini topshirish.</p>
6.	<p>VIII. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azimov X. Forteplano darsligi. T., "O'qituvchi" 1971. 2. Zoirov K. Umumiy fortepiano. T., "Musika" 2004. 3. Djamalova D. Forteplano darsligi. T., "Musika" 2018. 4. Kabdurahmanova L. Forteplano ijrochiligi. Darslik. T., 2018; 5. Sodiqova Z. Ansambl sinfi. O'quv qo'llanma. T., "Bookmany print" 2023; 6. Ганиева Л.М. Узбекский фортепианный дуэт. О'quv-uslubiy qo'llanma. T., 2004. <p>Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-488 b. 8. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, Demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatasining qo'shma majlisidagi nutq. – T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-32 b.

9. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016-yil 7-dekabr. T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-32 b.
10. Abdullayev R. Asarlar. T., 1980-2002;
11. Амануллаева Д. Пьесы. Сборник. Т., 2000.
12. Бах И.С. 2х и 3х голосные инвенции. М., "Музыка", 1987.
13. Бах И.С. 48 прелюдий и фуг. 1970-2000;
14. Бетховен Л. 32 сонаты, 5 концертов, багатели, вариации и др. М., 2000-2015;
15. Гофман И. Фортепианная игра: Ответы на вопросы о фортепианной игре. М., 1961;
16. Крамер Д. 14 джазовых этюдов. – М. "Синкопа" 2000.
17. Лукиных Г. "Фортепианные миниатюры". – М. 2012.
18. Мущель Г. 24 прелюдии и фуги. М., "Советский композитор" 1978.
19. Нейгауз Г. Искусство фортепианной игры. Записки педагога М., 1987.
20. Пилипенко Л. Джаз с первого класса. – М. "Мелограф" 2001.
21. Питерсон О. Джаз для юных пианистов. – М. "Синкопа" 2000.
22. Сапаров В. Джазовые этюды. 2003.
23. Холопова В.Н. Формы музыкальных произведений. СПб. 2001.
24. Turli mualliflar. Fortepiano uchun yozilgan jaz va estrada asarlari.

Axborot manbaalari:

25. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali;
26. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi;
27. <http://www.youtube.com>
28. www.musiq.uz
29. www.tarakanov.ru
30. www.musicaneo.com
31. www.notarhiv.ru
32. www.primanota.ru
33. <https://classic-online.ru/>

7. **Fan dasturi Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2024-yil «30» avgust dagi 1 - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.**
8. **Fan/modul uchun ma'sul:**
Z.Sadikova – O'zDK huzuridagi MESI, "Fakultetlararo fortepiano ijrochiligi" kafedrası mudiri, dotsent v.b.
9. **Taqrizchilar:**
Xamdamova N.T. – Botir Zokirov nomidagi MESI, "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrası mudiri, san'atshunoslik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);
Polatxanova R.Sh. – O'zDK, "Konsertmeysterlik mahorati" kafedrası mudiri, professor.